

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2018 r.

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie VI Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Barbara Ciwińska

Protokolant Barbara Gawron

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2018 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy

z wniosku D. N.

z udziałem J. N. (1)

o zezwolenie na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletnich M. i J. N. (2)

postanawia:

1. zezwolić wnioskodawcy D. N. na złożenie oświadczenia o odrzuceniu spadku w imieniu małoletnich dzieci M. N., urodzonej (...) i J. N. (2), urodzonej (...) po zmarłym (...) roku w K. R. W.,
2. pozostawić wnioskodawcę przy poniesionych kosztach postępowania.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 11 sierpnia 2017 r. (data prezentaty Sądu) złożonym pierwotnie w Sądzie Rejonowym w Nysie wnioskodawca D. N., zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika, jako przedstawiciel ustawowy małoletnich córek M. N. i J. N. (2), wniósł o wyrażenie zgody na dokonanie czynności prawnej przekraczającej zwykły zarząd majątkiem małoletnich córek polegającej na odrzuceniu spadku po zmarłym R. W., urodzonym w dniu (...), zmarłym w dniu (...) roku w K., ostatnie miejsce zamieszkania: G., ul. (...), w związku z toczącym się przed Sądem Rejonowym w Głubczycach, sygn. akt I Ns 136/16 postępowaniem o stwierdzenie nabycia spadku. W uzasadnieniu wniosku wskazano m.in., iż w drugiej połowie 2016 roku wnioskodawca otrzymał wezwanie do uczestnictwa w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po jego wuju R. W., prowadzonej pod sygn. akt I Ns 136/16. Wskazano, iż zmarły pozostawił po sobie liczne potomstwo, dzieci i wnuki, zaś sam wnioskodawca, który pracował za granicą, od wielu lat nie utrzymywał żadnych kontaktów z wujem oraz jego rodziną. W uzasadnieniu wniosku wskazano, iż wnioskodawca w rozmowie z synem zmarłego uzyskał informację, że zmarły na pewno nic nie zapisał wnioskodawcy i nie pozostawił testamentu. Wskazano również, iż z akt sądowych prowadzonych pod sygn. akt I Ns 136/16 wynika, że wszyscy zstępni zmarłego R. W., tj. dzieci i wnuki skutecznie odrzucili spadek. Nadto w aktach sądowych znajduje się korespondencja banku (wierzyciela zmarłego), z której wynika, że spadkodawca kilka miesięcy przed śmiercią zaciągnął kredyt w wysokości 120.000 złotych, który nie jest spłacany, a bank domaga się wskazania spadkobierców. Wskazano ponadto, iż wnioskodawca również postanowił o odrzuceniu w całości spadku po zmarłym wuju, co uczynił przed upływem 6 miesięcznego terminu liczonego od daty dowiedzenia się o tytule swojego powołania, w wyniku czego kolejnymi w linii dziedziczenia są jego małoletnie dzieci, wskazane we wniosku jako uczestnicy postępowania. (k. 2-3 wniosek).

Postanowieniem z dnia 1 marca 2018 roku wydanym w sprawie o sygn. akt III Nsm 522/17 Sąd Rejonowy w Nysie stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego Warszawy. (k. 25 postanowienie)

Uczestniczka postępowania J. N. (1), która została prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 23 października 2018 roku, nie stawiała się na termin rozprawy i nie zajęła stanowiska pisemnego w sprawie.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnia M. N., urodzona (...) i małoletnia J. N. (2), urodzona (...) są dziećmi D. N. i J. N. (1). W dniu (...) roku w K. zmarł R. W., który był spokrewniony z małoletnimi (dziadek małoletnich był bratem zmarłego). Zmarły miał liczne potomstwo, dzieci i wnuki. R. W. pozostawił po sobie długi, w tym zadłużenie z tytułu niespłaconego kredytu w wysokości 120.000 złotych. Z uwagi na powyższe wszyscy zstępni zmarłego R. W., tj. jego dzieci i wnuki skutecznie odrzucili spadek po zmarłym R. W.. W dniu 15 lutego 2015 roku w Ambasadzie Polskiej w K. spadek w całości po zmarłym R. W. odrzucił również ojciec małoletnich D. N.. Z uwagi na powyższe kolejne w linii dziedziczenia są małoletnia M. N., urodzona (...) i małoletnia J. N. (2), urodzona (...). (k. 26-28 kserokopia oświadczenia w przedmiocie odrzucenia spadku, akta sprawy prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Głubczycach pod sygn. akt I Ns 136/16).

Powołany powyżej stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wymienione dokumenty, które pomimo tego, iż w części zostały złożone w formie kserokopii nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności. Wskazać również należy, iż żaden z uczestników nie kwestionował mocy dowodowej powyższych dokumentów, jak również Sąd nie miał w tym zakresie żadnych wątpliwości.

W sprawie wykorzystano również akta sprawy prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Głubczycach pod sygn. akt I Ns 136/16.

Tutejszy Sąd nie widział konieczności przesłuchiwania w charakterze świadków L. W. i J. W., którzy mieliby być przesłuchiwanymi na okoliczność ustalenia czy długi spadkowe przekraczają stan czynny spadku po zmarłym R. W.. Sąd dysponował bowiem aktami sprawy prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Głubczycach pod sygn. akt I Ns 136/16 o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym R. W., z których wynikało, iż bliżsi krewni zmarłego, najlepiej zorientowani w jego sytuacji majątkowej, odrzucili po nim spadek. Powyższe okoliczności świadczyły o tym, iż długi, jakie pozostawił zmarły po sobie przewyższały aktywa spadku. Wskazać należało przy tym, iż oboje świadkowie, którzy zostali wezwani na termin rozprawy wyznaczony na dzień 23 października 2018 roku powołując się na swoje schorzenia złożyli pisemne wnioski o umożliwienie ich przesłuchania w drodze pomocy prawnej przed Sądem Rejonowym w Głubczycach, co znacznie przedłużyłoby postępowanie prowadzone w niniejszej sprawie. Natomiast sprawność postępowania sądowego jest wymogiem normatywnym, wynikającym m.in. z art. 6 KPC oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji, zaś zasady ekonomii procesowej i koncentracji materiału dowodowego zalicza się do naczelných zasad postępowania cywilnego.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Zgodnie z treścią art. 101 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego rodzice obowiązani są sprawować z należytą starannością zarząd majątkiem dziecka pozostającego pod ich władzą rodzicielską (§ 1). Nie mogą oni jednak bez zezwolenia sądu opiekuńczego dokonywać czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu ani wyrażać zgody na dokonywanie takich czynności przez dziecko (§ 3). Jak słusznie podniósł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 listopada 1982 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I CR 234/82, Lex nr 8486, reprezentacja rodzica w sprawach majątkowych dziecka, jeśli obejmuje czynności przekraczające zakres zwykłego zarządu, wymaga umocowania udzielonego przez Sąd opiekuńczy (art. 101 § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). W rozumieniu art. 101 § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego za czynności przekraczające zakres zwykłego zarządu należy uznać czynności bezpośrednio rozporządzające (rzeczowe) lub zobowiązujące do rozporządzenia (obligacyjne), a dotyczące zbycia substancji majątku, obciążenia go prawami rzeczowymi ograniczonymi lub zmiany jego przeznaczenia. Miernikiem czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu jest ciężar gatunkowy dokonywanej czynności, jej skutki w sferze majątku małoletniego, wartości przedmiotu danej czynności oraz szeroko pojęte dobro dziecka i ochrona jego interesów życiowych. Sąd opiekuńczy przy wydawaniu zezwolenia w wymienionych sprawach nie może ograniczać się do kontroli formalnej legalności działalności rodziców, lecz powinien badać każdą sprawę także pod względem

celowości gospodarczej i korzyści osiągananej dla dobra dziecka. Zezwolenie powinno w swej treści obejmować wszystkie istotne elementy danej czynności (essentialia negotii). W razie zamieszczenia klauzul dodatkowych są one bezwzględnie wiążące, a ich naruszenie może spowodować nieważność całej czynności. Konsekwencją braku zezwolenia Sądu opiekuńczego z art. 101 § 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego jest nieważność dokonanej czynności (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej SN z dnia 30 kwietnia 1977 r., III CZP 73/76 - OSNCP z 1978 r., nr 2, poz. 19).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanego wniosku wskazać należy, że zezwolenie na odrzucenie spadku po zmarłym (...) roku w K. R. W. należy do czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem małoletnich M. N. i J. N. (2) oraz pozostaje w zgodzie z ich dobrem. Jak wynika z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie w skład spadku po zmarłym wchodziły długi, w tym zadłużenie z tytułu niespłaconego kredytu w wysokości 120.000 złotych. Za zasadnością wniosku przemawia również fakt, iż zmarły pozostawił po sobie liczne potomstwo, dzieci oraz wnuki i wszyscy zstępni zmarłego, a także ojciec małoletnich odrzucili spadek po zmarłym R. W.. Nie jest więc celowe, aby małoletnia M. N., urodzona (...) i małoletnia J. N. (2), urodzona (...) nabyły zadłużony spadek, bowiem wiązałoby się to z odpowiedzialnością za długi spadkowe. W przypadku bowiem przyjęcia spadku przez dzieci nawet z dobrodziejstwem inwentarza, małoletnie narażone byłyby w przyszłości na konieczność brania udziału w procesach o zapłatę długów i w postępowaniach egzekucyjnych, w toku których musiałyby wykazywać stan spadku w chwili jego otwarcia i powoływać się na ograniczenie odpowiedzialności do wartości czynnej spadku, przy możliwości prowadzenia egzekucji także z majątku osobistego dzieci. Za uwzględnieniem wniosku przemawia również ta okoliczność, iż bliżsi krewni zmarłego, najlepiej zorientowani w jego sytuacji majątkowej, odrzucili po nim spadek.

Mając powyższe na uwadze tutejszy Sąd zezwolił wnioskodawcy D. N. na złożenie oświadczenia o odrzuceniu spadku w imieniu małoletnich dzieci M. N., urodzonej (...) i J. N. (2), urodzonej (...) po zmarłym (...) roku w K. R. W.. (o czym orzeczono w pkt 1 sentencji postanowienia).

Nadto podkreślić należy, iż zezwolenie Sądu oznacza, iż D. N. może złożyć w imieniu córek oświadczenie o odrzuceniu spadku, co oznacza przyznanie mu takiego uprawnienia, nie oznacza zaś nałożenia na niego takiego obowiązku. Tak więc D. N. może nie składać oświadczenia o odrzuceniu spadku w imieniu córek jeśli uzna, że będzie to dla nich korzystne lub zdecyduje się jako przedstawiciel ustawowy córek w ich imieniu spłacać zadłużenie spadku.

O kosztach orzeczono na podstawie przepisu art. 520 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego.

SSR Barbara Ciwińska